

—Hola, hola!... cuánto colorín!... ¿Qué estais haciendo por aquí?...
—¡Cadena, home, cadena... para la Comissió de Festechos!...

L'ANASARCA

PERA demostrar-se tot d'una la similitut d'un organisme vivent y d'una nació—segons la doctrina del filòsof Spencer—no més cal col·locar un mapa y un dibuix d'anatomia, d'histologia, fins de biologia elemental. Un òrgan sol, un nucli viu, es una ciutat; que estira al entorn els camins pels que pren l'aliment y 's desfà de lo que no necessita. Junteu las ciutats, els nuclis vius; solidariseulas pels camins y tindreu un organisme, més perfecte com més forts siguin els òrgans y més bé 's comuniquin. Y son fortas las ciutats que tenen bons camins que hi fan cap. Roma ho sigué quan August va completar el sistema de las sevas vías; la vía Aurelia per las Galias y l'Espanya; la vía Claudia per la Germania; la vía Apia per l'Africa y l'Orient. ¡Si os dich que no més cal mirar mapas! El del món romá, els días de la plenitud imperial, es guardant la proporció corresponent als dinou sigles passats, com el del imperi británich. Las vilas més llunyanas están presas dins de la xarxa viatòria, que las lliga al imperi nó per la violència, sino per la llibertat; las vilas presas son llavoras las vilas lliures y sanas que deliberan al *convent*, que 's gobernan ab la curia, que 's coneixen de lluny per l'aqüeducte y la cloaca. Quan la ciutat metropolitana té de caure, 's fortifica ab la muralla Aureliana, pero ¿qué valen las murallas si pert las vías? L'aixam dels debeladors surt dels boscos, y las arterias del organisme colossal s'inutilisan. Després, las nacions barrejadas se destrían pel món sense camins, y no prosperan fins que 'ls troban. Els fills dels conquistadors de Roma son incapassos de refer l'imperi. Qualsevol castellet de montanya está més fortificat que la *ciutat eterna*; pero sense cap forsa civilisadora, ni social, que neix fora dels castells, á las vilas marítimas ó fluvials que 's troban els camins oberts. Avuy mateix, compareu el mapa d'Inglaterra y el del Marroch, y no haureu d'estudiarvos obras en dotze volums farcidas d'estadísticas pera veure quina es la nació superior. L'una es una terrenyina de camins, de canals y de carrils, atapahida de las aranyas industriosas que son las vilas y las ciutats; l'altra, deserta tot y sent tan rica, está senyalada ab puntets isolats com grans de malura.

Els camins ho son tot. La nació que encare no se 'ls ha obert es una nació embrionaria. La nació que ja 'n té y no se 'n serveix, es una nació malalta. Al nostre cos, la salut y l'energia están reguladas per la normalitat de la circulació dels suchs pels conductes naturals, carreteras orgánicas. Podém, donchs, diagnosticar el grau de malaltia d'una nació per las infiltracions dels seus elements que son els homes. Com més homes surten de las carreteras, pitjor estará la nació. Els corpúsculs sans de la sanch y de la linfa s'escampan pera corrompres carn á través: es lo que 'ls metjes ne diuhen anasarca. Els ciutadans fugen per viarany y barrancots y 's tornan contrabandistas, bandits, indigents ó conspiradors. El cos nacional se descomposa y 's corromp. L'emigració clandestina el desnutreix. Si la similitud fos completa, hauríam de pronosticar la mort; sortosament, las nacions no 's moren aixís com aixís.

Jo no vull dir que estém en el período de l'anasarca, pero lo cert es que las infiltracions son alar-

mants. Jo ho he pogut observar més d'una vegada, del lloch millor pera que sigui l'observació demostrativa, de fora, de la ratlla de Fransa. Al mapa, una cadeneta de creus sembla tancarnos á la frontera; es una convenció de la cartografia que senyala per igual todas las fronteras. Y es una ilusió perque de fronteras no n'hi ha més que allí ahont *se vol* que n'hi hagi. Guardan una nació els ciutadans patriotas; no las murallas com las de la Xina, ni las *trochas* de las guerras colonials. Y si per la part exterior las fortificacions son sempre expugnables; per la part d'endins las guardias armadas no deturan als que se 'n volen anar. No hi manca un pas per entremitj de las creus de la cadeneta. Aprop de la frontera, som nació embrionaria, perque no hi tenim camins; y som nació malalta, perque per las pocas vías férreas y carreteras que surten á Fransa se 'ns fugen ciutadans aprofitant l'esclètxa del inevitable descuyt dels guardians. Es l'emigració clandestina, al revés de l'emigració sistemática dels inglesos que s'embarcan pera tornar més richs. Els emigrants nostres que no s'amagan son els pobres; cavadors de las provincias centrals (Cuenca, Zaragoza, Teruel) que 's van á guanyar un jornal á las obras d'un carril ó d'una carretera, y captayres d'ofici que veureu els dissaptes á professó feta cap á Bourg-Madame ó pels carrers de Perpinyá.

Si l'emigració declarada de gent de bé que se 'n va á buscarse la vida, revela un estat tristíssim de debilitat nacional, l'emigració clandestina de gent de bé revela un estat pitjor. Quan se posa als ciutadans honrats fora de la llei, la llei incúca no pot prevaldre. Aixís com l'emigració clandestina dels socialistas de un país revela una intensa crísis social, l'emigració clandestina dels polítichs que ara comensa es precursora de una subversió al Estat. De polítichs catalans emigrats á Fransa n'hi hagué un any avans de la Revolució del 68: bé us ne recordareu de la peregrinació de l'Almirall y 'n Balaguer per la Provensa. Jo no vull dir que ara hi torném; pero tot es comensar.

Diumenge vaig enrahonar ab el Sr. Puig de Franch, qu' es á Prats-de-Molló, y dilluns ab en Presas, de Figueras, qu' es á Perpinyá, ahont arribavan dimars els minyons de Calella, treballadors que 's tenen de buscar feyna, processats per haver representat una comedia, que no he llegit... En Presas, un jove entusiasta, que s'encén com un misto y s'hi crema ab flama clara l'ànima tota ingenuitat... Son elements sans del cos nacional que s'han infiltrat per la carn, fins á escaparsen; corpúsculs de la sanch oprimits qu' han passat al través del teixit de l'arteria, esdevinguda porosa... Es el comensament de l'anasarca.

A Fransa saben lo que vol dir l'inmigració política. Han hostatjat als italians, als polonesos, als alemanys, als magiars, sempre á la vetlla d'una revolució deslliuradora. No crech que 's pensin que 'ls pochos refugiats catalans d'ara portin els gèrmens d'una revolució; lo que pensan,—y 'm consta,—es que la nació espanyola no es una nació moderna ab las llibertats codificadas, y que aqueixas llibertats, indispensables á la nostra vida moderna, son inseparables del concepte de nació; per aixó ens tenen llástima. Fins els més ignorants d'enllá dels Pirineus saben que las carreteras moren á la ratlla d'Espanya, y que 'ls carrils no lligan cap ensá, encare que 's vulgui. Nosaltres tenim la frontera més ben defensada...

Nosaltres mateixos podém defensarla molt millor y passarla ab tant orgull com els de la banda d'enllá, quant volguém, renovant las nostras lleys y portanthi els nostres camins. L'anasarca es un mal que

mata, porque ve del cor. ¡Ditxós el que no ha vist á una persona estimada inflada horriblement pels suchs corruptes trasvasats de las arterias, ab la pell endurida, esgroguehida com de fusta, ab las torturas infernals del afech y de l'espera de la mort que roda per la cambral... Esgarrifal... No hi som, no, al período crítich. Pero es un comensament. Per sort, las nacions no 's moren aixís com aixís. Y si 'l cor, degenerat, se 'ls paralisa, las nacions se l'arrenca y se 'n posan un altre.

TULP

“Struggle for... matrimony”

Tractantse d' un succés prodigiosament extraordinari, ¿ahónt pot haver succehit sinó á la terra del Oncle Sam y 'l tío Roosevelt?

D' allá 'ns vé, en efecte, la estupenda noticia, y tal com ens vé la traspasso als meus lectors pera que 'n fassin d' ella lo que més convenient els sembli.

La cosa ha ocorregut á Plaufield, població nort-americana, ni tan gran com Nova-York ni tan petita com Serdanyola.

Com ja pot suposarse fácilmente, entre 'ls habitants de Plaufield hi ha joves y noyas. Ellas son macas y alegras; ells, sapats y frescos. Pero á pesar d' aixó—els llibres de l'arcaldía y 'l registre parroquial ho saben ben bé—fa una barbaritat de mesos que á Plaufield no s' ha celebrat cap matrimoni.

¿Per qué?... Aixó es lo que las noyas de la celibataria població varen proposarse averiguar ab las sevas manyas.

—Demá— anunciaren l' altre día las solteras de Plaufield—sortirém en professó y recorrerém els carrers de la vila. Joves solters, ¿tindréu la bondat de venirnos á veure?

—Vaya si vindréu!—respongueren els joves.

Tal dit, tal fet. L' endemá, d' una sala ahónt ab molta antelació havían anat reunintse, sortiren las noyas de Plaufield, serias, dignas, magestuosas, portant cada una—aquí estava tot el bussilis de la festa—un pendó ab unas lletas bellament dibuixadas.

La professó va anar desfilant, y 'l jovent masculí, formant al carrer una doble renglera de curiosos, comensá á llegir las inscripcions dels pendons de las donzellas.

¿Qué deyan?

Lo que á ningú, sinó á las noyas de Plaufield, se li hauría jamay arribat á ocorre.

Cada soltereta havia escrit en son pendó el seu

mérit culminant ó la seva gracia més atractiva.

«Jo sé guisar á la perfecció», deya un dels lletreros.

«¡Ab quína promptitut cuso els botóns!», deya un altre.

«Canto, ballo y toco la guitarra», se llegía en aquést.

«Soch molt amable», se llegía en aquell altre.

Y per aquest estil, no hi havia pendó que no ostentés la seva corresponent divisa.

«Per confituras ben fetas, jo »

«Surgeixo els mitjons com un ángel.»

«La meva paciencia es inagotable.»

«Soch un tresor de fidelitat y carinyo.»

«Posseheixo tres llenguas .. á més de la meva.»

«¡Oh! Lo que 's veu, no es res.»

«Menjo poch, traballo molt y may me queixo.»

«¡Quíns bunyols més dolços sé fer!»

«Cuso, faig ganxet y sé tallar ulls de poll.»

«El meu marit no necessitará planxadora.»

Etc., etc., etc., etc...

Pero, veus'aquí que quan ja havia sortit tota la professó y las noyas de Plaufield se disposavan á saborejar l' efecte que la seva genial ocurrencia devia estar causant en el jovent masculí, de sopte... ¡plif! ¡plaf!.. ¡catatrích, catatréchl comensa á caure damunt d' ellas una pluja de patatas, tronxos de col, tomátechs madurs y altres projectils de classe parescuda.

Naturalment, la professó va dispersarse entre lamentacions y xiscles, l' autoritat acudí solícita al lloch de la pedregada y un bon número de joves atrapats encare *infraganti*, tronxo ó tomátech en má, sigueren detinguts.

—¿Aquesta es—eis varen preguntar—la manera de rebre las insinuants y finas declaracions de las senyoretas de Plaufield?

—Aquésta.

—Pero ¿per qué ho heu fet aixó?

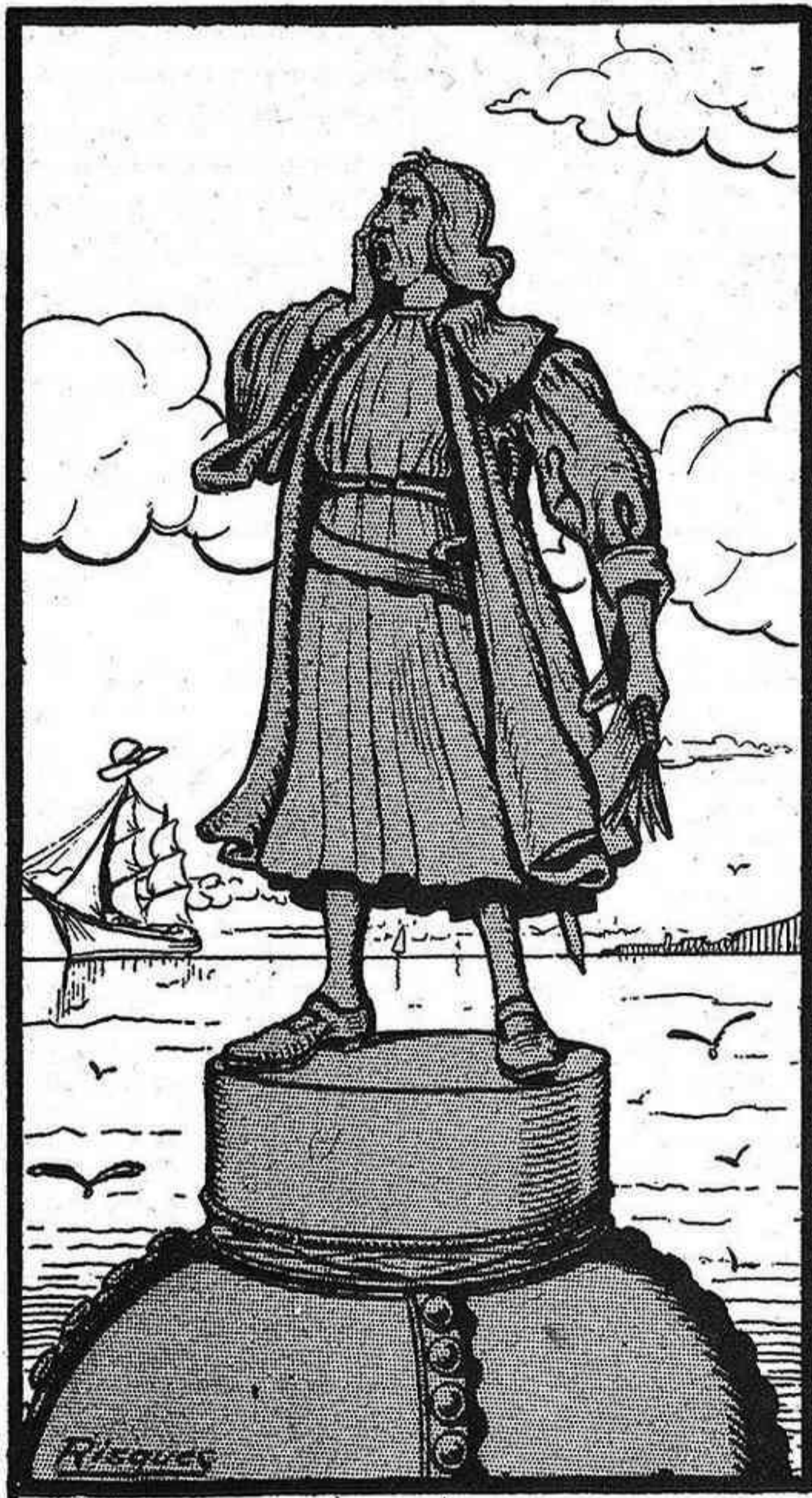
—¡Perque las tals senyoretas son una colla d' em-

busteras! Avans de casarse, ho saben fer tot, ho prometen tot, son bonas per tot; pero quan ja 'ns han aixarpat, no saben més que fer visitas, estrenar vestits y demanar quartos al home.—

¿Eh?... Pel estil, com si diguessim, de lo que fan els nostres concejals, que en vigílias d' eleccions ens prometen també *la mar* de cosas, y quan ja son elegits no 's cuydan més que de banquetejar, passejarse á las nostras costellas... y *administrar* els Consums.

MATÍAS BONAFÉ

L' AVÍS DE DON CRISTÓFOL

—Americans!... Aparteu las criaturas, que ja vél...

* *

L'esperit vagorós y el pit en calma,
el poeta s'entrega ab inconsciencia
al etzar, al no-rés, á la ventura,
quan, de prompte, excitant, voluptuosa,
la Dóna-Amor se li apareix en somnis...

Llavoras en sos llavis tremolosos
esclata el primer bes, tebi, complexe,
un petó indefinit, barreja extranya
de sensual misticisme, de ironfa
y de profund respectè á la Natura.

El poeta es robust y ardent y jove...
L'excels petó prenent cadencia y ritme,
á flor de llavi van brollant els versos,
y á cau d'orella els va dictant...

Victorial

El poeta es robust y ardent y amable...
ly per la Dóna-Amor ja té prou mérits!

MAYET

GLOSARI

Tots els que pinten o tenen fama d'entendre en pintura, s'hauran trobat molts cops en la vida que'ls vénen a cercar d'alguna casa de nobles pera que vagin a veure uns quadros antics i els diguin la firma d'aquells quadros i si és que farien bé de vendre-ls i quin preu

podrien demanar-ne. Per tot tenen sospites de Murillos, de Riberas o de Velázquez. Un ja sab que en comptes d'aquets pintors es trobarà amb uns quadros negres, amb una mà, un llibre i un front que surten de la negror, en sense firma, ni baptisme; però un hi va, perquè l'hi demanen.

Es puja per una escala de pedra, es truca en una porta immensa, surt un criat vell ple de patina, demana pel senyor (que sempre és fora) i vos surt a rebre una senyora, flaca, mig vella, mig curvada, vestida am puntes destenyides, com els quadros que s'han de veure.

Acompanyats d'ella s'entra a una sala, i allí en un recó de finestra's troben tres o quatre noies, també flagues, també destenyides i arraulides al peu d'una finestra, am les mans plegades a la falda i mirant enllà, darrera'ls vidres.

Al veure-vos passar, giren els ulls; saluden amb un mirar que hi ha una posta de noblesa, i, acompanyats de la senyora, aneu seguint enllà del casal.

Les sales són amples, altes, amb artesonats, am motlures a totes les portes, am cornises daurades als frisos, amb àngels rosats en el sostre. Els finestrals són quadrats i donen a carrerons estrets, desde ont entra una claror blava i un raquet de sol esmortuit. Per la part de dins es veu un pati, que fa flaira d'humit i de molça; un halè de casa que no s'escalfa neda arreu i

UN BON NÚMERO PEL PROGRAMA

—Pero ¿ab aixó t'entretens?

—Déixam estar. Quan hi tingui forsa práctica, proposaré al Sindicat de iniciativa que per las festas que ara diu que vol fer organisi un concurs de Dons Toribios.

puja dels baixos, i sobre'l blanc de les parets aneu veient quadros i més quadros: una negror amb una magrana; una negror amb unes columnes i una barca veneciana als fons, i un rengle d'antepassats negrosos, amb els pergamins rotllats als dits, mirant-vos passar am certa rancunia.

Mirant aquells retrats, aneu pensant quins seran els Murillos o els Velázquez; la senyora va caminant com el guia de la desgracia; les noies s'han alçat i segueixen per una atracció de caiguda, i per fi arriben davant dels quadros que teniu de dir-hi una dita, i allí comencen els vostres dubtes.

Què'ls direu? Quin parer els donareu? Si són dolents i els ho feu saber, en aquells ulls blaus de les noies s'apagarà una esperança. Si són dolents i els diu que són bons, l'esperança no durarà gaire i la llum blava d'aquell mirar s'encendrà un moment pera després apagar-se. Si són bons i els diu la veritat, ja se sab: aniran a trobar el marxand que'ls espera i arrencaran d'aquell casal aquells retrats que estan de rengle i d'aquell mirar de rancunia en caurà la darrera llàgrima!

I el marxand se'ls endurà, i allí ont hi havia aquells quadros hi quedarà un pany de pared buid, un pany de pared desolat, que pot-ser l'ompliran am cromos, i aquella senyora noble veurà desaparèixer aquelles despulles, que són bocins de casa caiguda, am melancònia resignada, i lo més trist de tot no serà això: serà que aquelles noies febles, amb els ulls de color dels passats, ho veuran amb indiferencia, i fins contentes, per ignorancia, de cambiar aquelles reliquies am quatre flocs pera'l barret i un vestit com el que du una amiga.

XARAU

CANTARS

Sempre que 't dich si m' estimas
tancas els ulls ab neguit.
¿Qu' es que tens por que hi llegeixi
la bola que 'm vas á dir?

Si vols saber quán me caso
t' ho diré, pero cantant:
Quan ploguin mobles dels núvols
y á las fonts hi rajin pans.

Potser no hi ha ningú al món
que 's recordi tant de mí
com la nena que m' estima
y 'l que vé á cobrarme el pis.

Quan ab somris celestial
vas dirme: «¡T' estimo molt!»,
la teva veu feya un drich
com de duro de llautó.

MR. GERMAIN LACAI

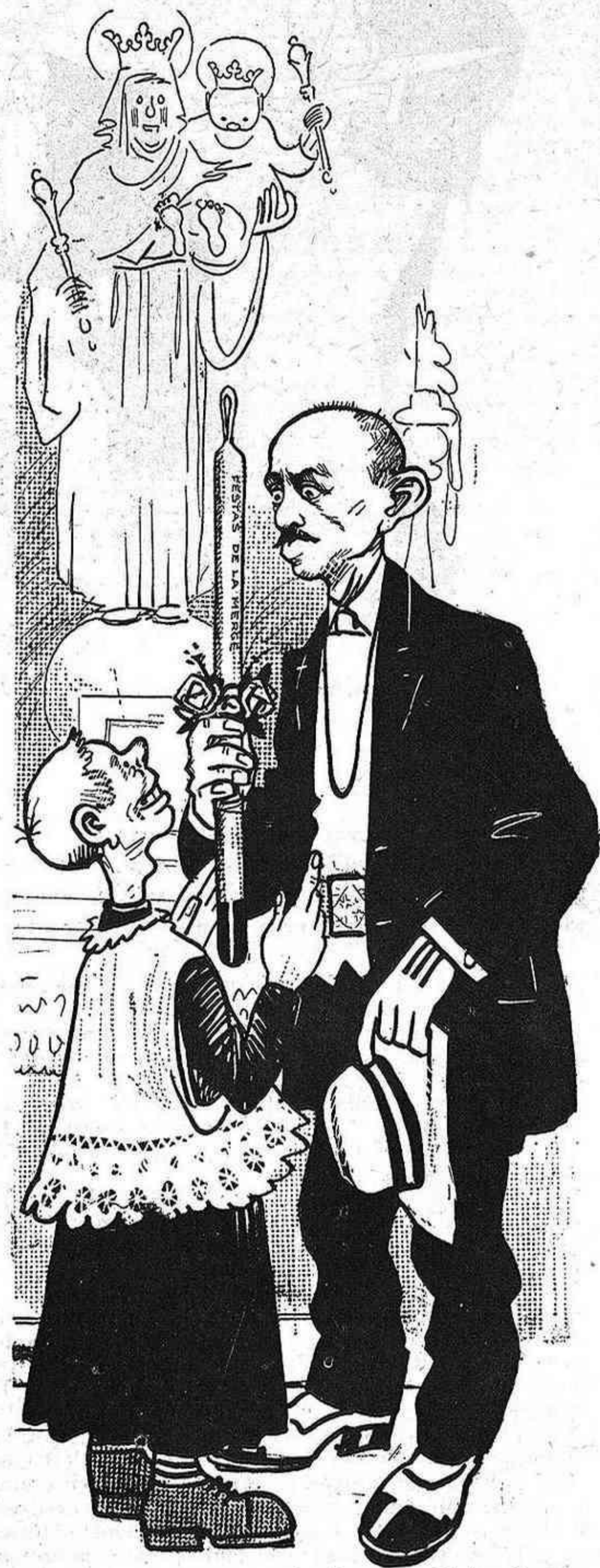
Perque en Sebastiá se 'n ha anat á fora

—¿Qué s' es fet d' en Sebastiá?—No sé. Fà més de quinze días que no se 'l veu.—Potser está malalt.—O ha acabat els quartos.—

—Aixó no—interromp el mosso:—l' última vegada que vaig veure'l, fá unas dugas senmanas, á poca diferencia, vá pagarme 'ls vint cafés que 'm debía, y granejaba de valent. Es un jove que no l' entench; sembla que porta una vida molt misteriosa. ¿Es molt amich de vostés?—

—Conegut, y ab prou feynas.—Ab mí no ha enraonat ni mitja dotzena de vegadas.—No sé pas de qué fá, ni de

UN DEVOT DE LA MERCÉ

—Donchs jo 'm pensava que vosté no hi creya en aquestas cosas de l' iglesia...

—Cállate, paul... ¿no veus que estos ciris van siempre acompañats de algun tiberil...

LO QUE ARA VINDRÀ

—¿Que no 'm torneu el cambi, mestre?

—Haurá de fer el favor d'esperarse. Tot el personal de la casa es á la cuyna mirantse el duro. Hi ha tres personas que diuen qu' es *sevillano*, quatre que creuhen qu' es bo y dugas que 'l troban bo de la cara, fals de la creu y una mica duptós del *canto*.

qué viu.—No l' he trobat més que aquí al café y may s' ha ficat en las nostras conversas.

—Qui hi té més relació—torna á parlar el mosso,—es el senyor Vilalta, aquell que sempre está ab vostés á la nit, que tinch entés qu' es viatjant.—

—Ah, sí, en Vilalta el coneix.—Oh, ell prou. Es l' únich de la penya que hi té conferencias secretas.—Ell ens darà prou noticias.—Mírate'l. ¿No 'n parlavas?—¡Vilalta!—Ep, ¡Vilalta!—

—Hola, noys. ¿Qu' és aquesta xerradissa?—T' esperavam, home. T' esperavam pera que satisfecis la nostra curiositat.—Digueu.—Notavam qu' en Sebastiá fá días que no s' acosta per aquestas taulas.—

—¡Y que s' ha d' acostar, gent de Déu! Ni véure'l. A n' aquestas horas no está pas á poch kilometres lluny de Barcelona!—¿En Sebastiá?—Ell mateix. Ara com ara deu passejarse per Biarritz.—Vaya uua manera de burlarte d' un infelís.—¿Burlarme'n? Vos ho dich de serio. Ha d' anar á San Juan de Luz y á Arcachón, després visitarà San Sebastián y Santander, y allá á últims d' Octubre el tornareu á veure á la taula próxima com si tal cosa.

—¿Y per Biarritz també hi corre ab garróns y filagarsas y surgits?—Més mudat vá éll per tot día que nosaltres á las festas.—¿Qu' es rich, donchs, aqueix xicot?—Ordinariament no té un ral; però passa temporadas com un marqués, dantse bona vida y ab uns quants duros á la butxaca.—Tú que 'l coneixes ¿de qué fá?—De res. Explota 'l ffsich y 'ls ayres de senyorfu.—¿Y ab aixó 's guanyan diners?—Quan un hom té certa despreocupació y 's passa la vergonya pels darreras del pantalón té molt adelantat. Després, las relacions ab certa classe de donas... —¡Ah, viu á las costellas d' una dona!—No es pas exacte. Ell, per regla general, viu á las costellas dels homes. ¿No

hi han senyoras de companyía? ¿No hi han mares falsificadas? Donchs ell fá de marit falsificat quan arriba l' ocasió. Veyeu, ara á Biarritz fá aquest paper. Es un actor que viu la comedia que representa. ¿Que convé fer d' amistansat, de marit ó de pare? Donchs, ell fá d' amistansat, de marit ó de pare, segons el cas com se presenta. La qüestió es que li paguin. Per exemple: vingué á Espanya Madame Richard, una *jamona* francesa, ab més taras qu' un vidre de porró de poch preu, pero ab una bossa ben inflada y ab més desitj de derrotar diners qu' en Richelieu. Aquella senyora s' encalabriná ab els toreros. Res, un capritxo com un altre; passejarse ab un torero, portarlo al cotxe, ficarlo al palco, vet' aquí la seva ilusió. Desgraciadament era tant lletja que cap vá acostars'hi. La dona s' hauria aconsolat fins ab un *novillero* de tercera magnitud, un *Choricero chico* ó un *Niño de la sabandija*. Y ni por esas, com diuen á Castilla. La Madama hauria enmalaltit de pena si en Sebastiá no s' hagués ofert á servirli de torero doméstich. Y ja me 'l teniu vestintse de xulo y seguint com la propia sombra á la senyora Richard. ¡Si fins se retrataren junts á ca 'n Napoleón! Ara figurevos qu' aquella funció vá durar mitj any ó més, y mentrestant al Sebastiá no li faltava una bona paga, roba neta y aliment abundant.—

—Aixís es á Biarritz ab Madama Richard.—No! Ara com ara, en Sebastiá fá de marit postís de la Dorotea. ¿No us recordeu de la Dorotea?—Sí... calla... una xicota roja de cabell, alta, bona mossa.—¡Justa! La *fulana* d' en Solá.—Ella mateixa, la *dallonsas* d' aquell fabricant de la Gran Vía. Donchs bé; en Solá es casat, es home de compromís. Endurse'n 'l *romanso* ab ell y la familia es impossible. Deixarla aquí sola no li agrada porque hi está encapritxat. Ferla seguir allí hont vá ell, pero tota sola,

fora perillós en extrém y 's notaría. La Dorotea sería contínuament solicitada. Feya falta un senyor de companyia, un marit de cartró, un gos de presa que la conduhís y la vigilé, que guardés á n' ella y esquivés als buriots, y en Sebastiá, amich de la Dorotea y del fabricant, se presta á n' aquest joch; ey, ab tal que li paguin manutenció, viatjes y vestits. Y el fabricant paga. Y quan li convé, el pseudo-marit fá 'ls ulls grossos. Si á Biarritz es un escándoll... Tothom els creu casats de debó, y al contemplar á n' en Sebastiá son molts els que 'l retallan. Pero ell tant *campante* y fatxendero; deixa que diguin y que se 'n riguin. Es lo que 'm contava á mí quan vam trobarnos:—Molts venen aquí á gastar diners; jo, vinch á ferne. Me diverteixo y cobro, y de la picossada encare me 'n quedarán fins á Nadal. Y el públich que murmuri. Ja n' hi ha que s' ho prenen de bona fé y 'm planyan; jo 'ls planyo á n' ells. En Solá corre ab tots els gastos y fins tinch sobrant pels vicis, porque 'l paper que represento m' imposa cert rumbo. Moltes vegadas vaig al Cassino á jugar, quan m' arriba l' hora de fer el paper de Met. Jugo ab mirament, pero passo 'l rato y m' arrisco á fer bonas. ¿Que perdo? En Solá ho paga. ¿Que hi han beneficis? A la meva butxaca fan cap.—Y aquí teníu porque en Sebastiá no vé al café. Al món hi ha d' haver gent pera tot.

KIKU KAMAMILLA

INSIDIAS FRATERNALS

—Digas la veritat: ¿oy que t' agradaría que 't fessin capital?

—No, noy, no... Prefereixo ser *capitalista*.

¡Quina senmana, oh, Deu, més ensopida!
Ni una estrena formal,
ni un debut mitjanet, ni un trist *sinistro*
per darhi amenitat.
¡Pobra Talía dependint de Febus!
En aquest temps del any
¿no 't valdria molt més clavarte á geure
ó anar á estiuhejar?

Fora del «Bosch» que ha fet un benefici
quasi-solemnitat:
el de la Fons, la *Cármén* més simpática
que s' hagi sentit may,
y que 'ns va doná un plus, una propina
de *tientos* sevillans,
en els demés Teatros de Canprosa
no hi ha hagut novetat.

Al «Tívoli» aquell célebre *Arrojado*
que havían d' estrenar
la senmana passada, va estrenarse
per fi dijous passat.
Com no hi ha temps per ferne la revista,
jo no 'ls podré dir pas
si *El Arrojado* es bó ó si, pel contrari,
fa ganas d' arrojar.

Al «Novetats» fan el seu fet las peli-
culas ab éxit gran,
y en igual cas, ó ab poca diferencia
se troba el «Principal».
Aixís es que, tancats com son «*Dorado*»,
«*Romea*» y «*Casa Gran*»,
l' animació 's reduheix al Paralelo,
á Sant Jaume y al Parch.

No sabent ahont fer cap, donchs, el dissapte
ens vam determinar
á pujá á ca 'n Busquets (á Vallvidrera)
creyent fruí un xich d' art.
—¡Concert al bosch!—van dirnos... Sí, *naranjas!*
Alló era un envelat
ab luxu y pretensió... y junta d' obsequis.
¡La ilusió á ca 'n Pistras!

—Y el bosch?—vam preguntalshi desseguida...
—El bosch es més avall!—

Res de Bach, de Beethoven, ni de Wagner,
de Grieg, ni de Mozart...
¿Y per sentir Mascagnis y Puccinis
ens fan pujá aquí dalt?
No més falta que 'ns diguin: Ara ballin!...
¡Com cambían els temps, Sant Cristiá!

En Rafelet Marquina (Farfarel-lo)
está á punt de donar
(segons díu formalment) á la llum pública
un *diari* quinzenal.
El seu títul será «Teatralía»
y en ell se parlará
d' artistas y d' autors y de comedias...
¡*God save!* ¡per molts anys!

L. L. L.

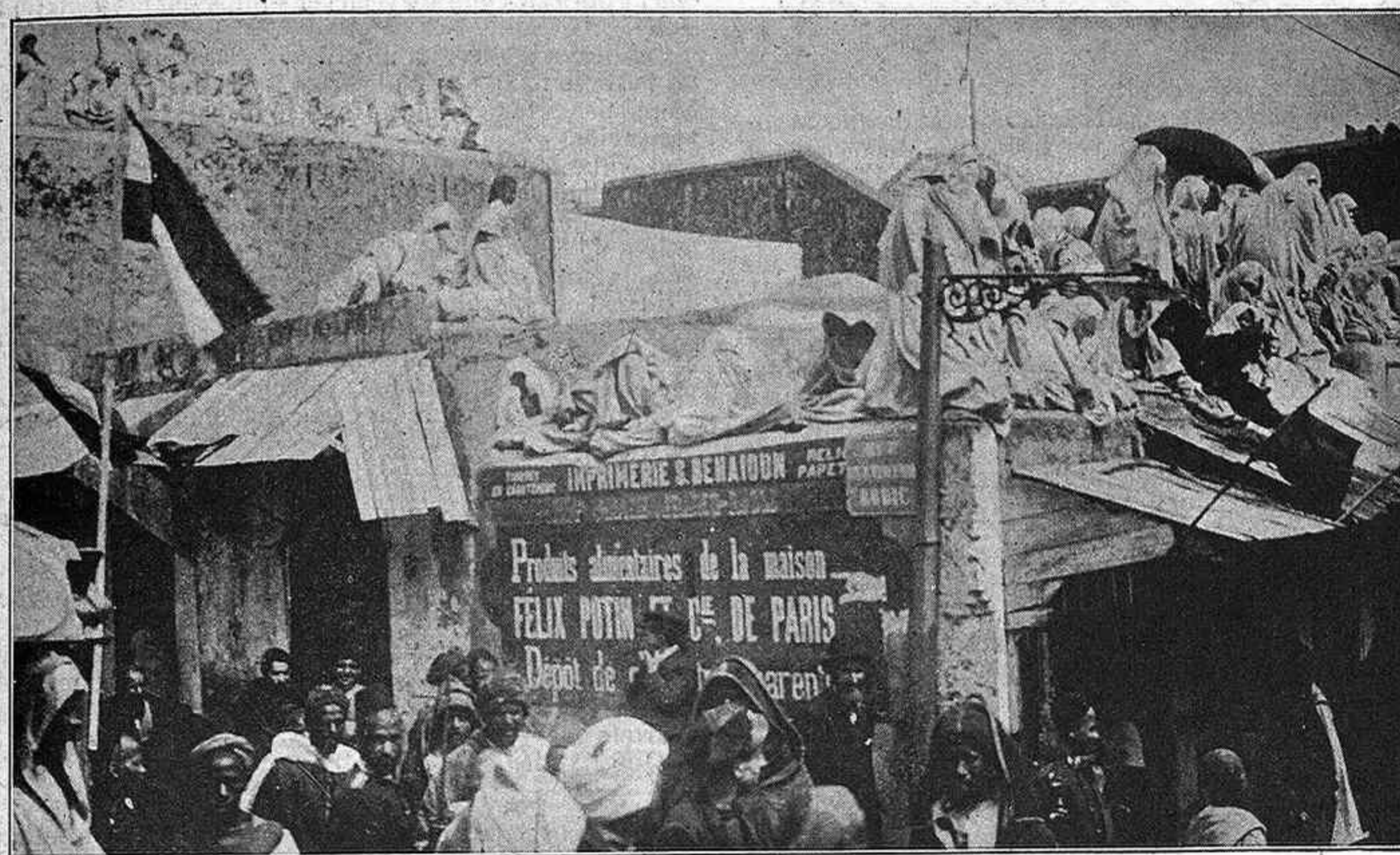
ELS SUCCESSOS DEL MARROCH. — COM SE CANBIA UN SULTÀ

LA CLAU DEL IMPERI

Vista general de Tànger.

ALS TERRATS DE TÀNGER

Las donas moras, celebrant la proclamació de Muley-Hafid.

EL MINISTRE DE LA GUERRA DE HAFID

El Menebbi (el que va blanch).

EL CONSELLER DE HAFID

El Guebbas.

EL QUE BAIXA

Abd-el-Azis, el sultà caygut.

EL QUE PUJA

Muley-Hafid, el nou sultà.

No volíam saberne d'altral...

¿D'ahont han tret certs diaris la novetat de que las invitacions han d'acceptarse per forsa, *sin vacilaciones y con entusiasmo*, baix pena de caure en el pecat de descortesia?

Aquesta teoria será en tot cas la dels *frescos* que s'ols esperan que 'ls convidin pera corre desalats á rebre els obsequis que devegadas per pura galanteria els ofereixen.

* *

Si 'l senyor Paraíso, sempre correcte y delicat, ha cregut que havia d'invitar al nostre Ajuntament á visitar la Exposició de Zaragoza, ha procedit molt bé invitantlo.

Y si 'l nostre Ajuntament ha conceptuat que, tot y agrahtint la afalagadora invitació, no deu acceptarla, ha fet també lo que devia fer.

¿Per ventura s'imaginan *El Progreso* y 'ls demás diaris que com éll pensan que l' Ajuntament barceloní té 'l deber d'anar á Zaragoza cada quinze días?

¿No hi va anar ja á mitjos de Juny una comissió de concejals—ab *secretari* y tot—que portava la seva representació?

¿A qué, donchs, tornar á repetir una visita que, si 's fés, denunciaria en els nostres regidors més ganas de divertir-se y passejarse á costas del Erari municipal que desitjos de quedar bé ab la ciutat del Ebro?

* *

Hi ha que *comprimirse*, caballers, que una cosa es la cortesia y un' altre la desaprensió.

¿Cóm els campions de l'anada á Zaragoza no miran que aquest any, *per falta de fondos*, no han pogut establirse las cantinas escolars projectadas?

¿Cóm no pensan que 'ls bomberos se serveixen de mangueras esbotzadas perque, *per falta de fondos*, no se 'ls en pot comprar de novas?

¿Cóm no consideran que, *per falta de fondos*, molts treballadors de las brigadas municipals han hagut de ser despedits y han quedat sense pa?

Si 'ls defensors ¡Deu sab per qué! de la necessitat del viatge volguessin recordarse, ademés, de que Barcelona té un DÉFICIT DIARI de DOTZE MIL PESSETAS, confessat per la Comissió d'Hisenda, y pensessin que per aquest camí aném indefectiblement á la bancarrota y al descrédit, en lloch de censurar al Ajuntament al no acceptar—dintre de la més amable cortesia—la invitació del senyor Paraíso, se posarian resoltament al seu costat y l'aplaudiran ab totes las sevas forsas.

Aixó sería estimar á Barcelona.

Lo altre es tocar el violón, buscar agravis allá ahont no n'hi ha cap y ensenyar, potser, l'orella del *gorrero*.

L'alzina del passeig de Gracia está malalta.

Y á la quenta hi ha en aquest ram dels serveys municipals tan bella organisió, que, pera que 'l director de Jardins y Passeigs públichs s'enterés de la malaltia del popular arbre, ha sigut necessari que l'Arcaldia li enviés un recadet participantli.

Comentant uns ciutadans
deixadés tan peregrina,
—¡Ja 's coneix que aquesta alzina
—deyan—no pot doná aglans!...

El nou teatro del *Triunfo*, que va neixer pels peus y ha caminat constantment fent tamborellas, acaba per anunciar la *Bruja*, després de una serie de indecisións.

Passanthi pel devant, un mano que 's fixa en els cartells, diu dirigintse á un seu company:

—Ja ho vaig pronosticar que no farían res de bó en aquest teatro... Mira, ¿veus? ja s'hi ha ficat la *Bruixa!*

Assegura un diari que l'assumpto dels duros se va agotant.

¡Ay!... A mi 'm sembla que lo que s'agota no es l'*assumpto*, sinó els duros en persona.

¿Saben que per entendre el llenguatge d'aquest *Sindicato de iniciativa* que ara roda per aquí, aviat necessitarém clave?

Publicava l'altre día una llista de las cantitats suscritas hasta la fetxa pera aplicarlas á las festas que per la Mercé pensa fer, y á continuació disparava aquesta advertencia:

«Lo que conceden la Diputación y el Ayuntamiento y las personalidades que ocupan cargos de carácter público, se insertarán también en cuanto se tengan llenos los boletines de los que deben ir al frente por razón del cargo que desempeñan.»

Se m'ocurreix una idea.

¿Per qué d'aquest logogrifo no 'n fa el *Sindicato* un número del programa de las festas, concedint un bon premi al primer que trobi la solució?

Sería, potser, una de las cosas que més entretindrían als forasters.

* *

Entre 'ls festeigs ja anunciats per la Comissió executiva hi figura un *concurso de globos de papel de mucho efecto*.

¡Original ocurrencia!

Pero, entenemnos: ¿qué es lo que será de *mucho efecto*?

¿El paper, els globos ó 'l concurs?

També 'ns parla de las *iluminaciones* de las Ramblas y plassa de Catalunya; *iluminaciones* que—día la Comissió—*serán espléndidas*... si 'ls vehins donan al *Sindicato* els quartets que d'ells solicita.

¡Qué aixerits, eh?

* *

Finalment, encare que ab certas salvetats, manifestan els organiadors del tinglado que, entre 'ls projectes que tenen en cartera s'hi conta una festa marítima... *en el puerto*—nó á la montanya Pelada ni als Josepets—y un *coso* al passeig de Gracia.

De sortijas, certamens de jugar á fet, corridas de sachs y concursos de baldufa, per ara encare no 'n diuen res. Potser més endavant...

Ab l'intent de matarse, un desdixat se va tirar l'altre día de cap á una tina que contenía 290 cargas de ví de Jerez. No va tenir á má altre medi de desferse de la vida que se li havia fet impossible.

Y va exclamá, al sapiguerho,
un regidor que jo sé:
—En aquestas circunstancias
hauría fet lo mateix.

¿Varen veure l'altre día el nostre arcalde, en un diari il·lustrat?

¡Quína fatxa més pintoresca la de D. Albert Bastardas ab el clàssich porró enlayre!

El batlle es aixís: Un día
se fa saludá *al canó*...
y l'endemá aixeca 'l colze
y 's fa retratá ab porró.

Y es que aixís com hi ha la inmodestia de la modestia, en certs caràcters existeix també l'aristocracia de la democracia...

No sé si m'han entés?

Podrá ser que las tan remenadas festas de la Mercé al cap de vall ni arribin á ferse, pero, entre tant, consti que ja hi ha qui ha realiat el *primer número*.

Dilluns, la Junta del *Sindicat d'iniciativa* va obsequiar á la premsa ab un tiberi que, segons confessió d'un dels concurrents, sigué de *rechupete*.

Sistema Nazer.

¿Se 'n recordan? També el director de las *atraccions* del Parch, pera conseguir l'apoyo dels diaris locals, va dedicalshi un banquet ahont tot va vessarse.

Y, en efecte; l'endemá tota la premsa *seria* posava als núvols els projectes de Mr. Nazer.

Fins un diari que, *avans del banquet*, els havia combatut, per cert ab argumentació molt sólida.

¿Lograrán ara el mateix resultat els senyors de la *Iniciativa*?

¿HO ENDAVINARÁ L' URBANO?

—Y per qué servirà aquest enquitranat?

—Como no sea para alleucherir la caja municipal del pes de los cinco mil duros que cuesta, no creo que sirva para otra cosa.

Donada la ductilitat dels nostres diaristas, hem de suposar que sí.

Lo mal es que de conquistar la premsa á conquistar la opinió pública, hi ha una regular distancia que en vá el *Sindicat* s' empenyarà en recorre.

Pero, es lo que alguns diaris deurán dir:

—Ab festas ó sense festas, *que nos quiten lo comido.*

Tant gasto y tan soroll que havíam fet ab l' Acquarium del Parch y ara resulta que 'ls peixos se 'ns están morint á corre-cuyta.

¿Una malura? ¿Una passa?

No senyors: un descuyt. Segons comunica en Darder á l' Arcaldía, els peixos tenen poca aygua de recambi y encare la poca que tenen, envenenada.

La imprevisió! Defecte capitalíssim de la nostra administració municipal.

Y es clar. ¿Cóm podém disfrutar d' Acquarium, aquí, ahont els únichs que están com el peix al aygua, son els peixos que 's portan l' oli?

Diuhén que 'n Cambó será
dintre de poch temps arcalde...
¡Noy, quína satisfacció
pel *Foment de la Sardana!*

Ja 's dona per segur que 's celebrará ab tota solemnidad

el Centenari de 'n Balmes, el gran filosop de Vich.

Faltan encare dos anys y, d' aquí á llavoras, indubtablement hi haurá temps d' organizar unas festas ben dignas.

Si volen un número adequat, nosaltres els hi donarém:

La desaparició de las vallas del carrer de Balmes, que en acte solemniat podrian enderrocar mossén Jaume Collell y el cardenal Cassanyas.

Aixó sería un benefici pels vehins y un honor, per la memoria del filosop, donchs la filosofia no 'n ha admés may de *vallas*.

Y las del seu carrer segurament que á l' any 1910 encare hi serán.

Aceptant la indicació del delegat barceloní Sr. Pujulá y Vallés, el quint Congrès Esperantista universal reunit fa poch á Dresde ha acordat celebrar á Barcelona la Assamblea del any que vé.

S' agraxeix coralment la fina atenció dels *esperantistas*. Y sápigán que desde ara ja 'ls estém *esperant*.

Xisto de un amich reporteril, que 's lamenta de que 'l senyor Ossorio no 's trobi may en el despatx certs días de la senmana:

—¿En qué se sembla el nostre governador á un noy d' estudi?

—En que espera els dijous ab ánsia... per fer festa.

La comissió de las Festas de la Mercé no vol donar encare, ab caràcter oficial, el programa definitiu dels festeigs projectats.

Oficialment, donchs, l'ignorém; pero oficiosament el sabem de sobras. Y sinó, á veure si 'ns equivocarem de gaire. El número més substanciós y trascendental será aquest:

«Grandes funciones en todos los teatros y cinematógrafos.»

Y es que nosaltres, á tall de *Sherlock Holmes* barato, ens fem la deducció següent:

«Dígam cuánts diners tens y 't diré las festas que 'm arás.»

Una senyora truca á la seva cambrera per tres ó quatre vegadas, y aquésta no compareix fins al cap de molt rato.

—Ja estich cansada de tocar el timbre, fa la mestressa, cremada. ¿Cóm es que, quan se la crida, tarda tant á respondre?

La cambrera, ab tota naturalitat:

—Dispensi, senyora... Es que, avans de venir aquí, vaig ser molts anys telefonista.

NOTAS DE CASA

Hem rebut:

Programa de las **Grans festas** celebradas á Vilafranca del Panadés els días 29 Agost á 2 Setembre, en honor del seu patró Sant Félix.

∴ Programa de la primera funció donada pel **Grop còmic-dramàtic** de Vilassar de Mar, que té per director artístic al nostre col·laborador Johannus.

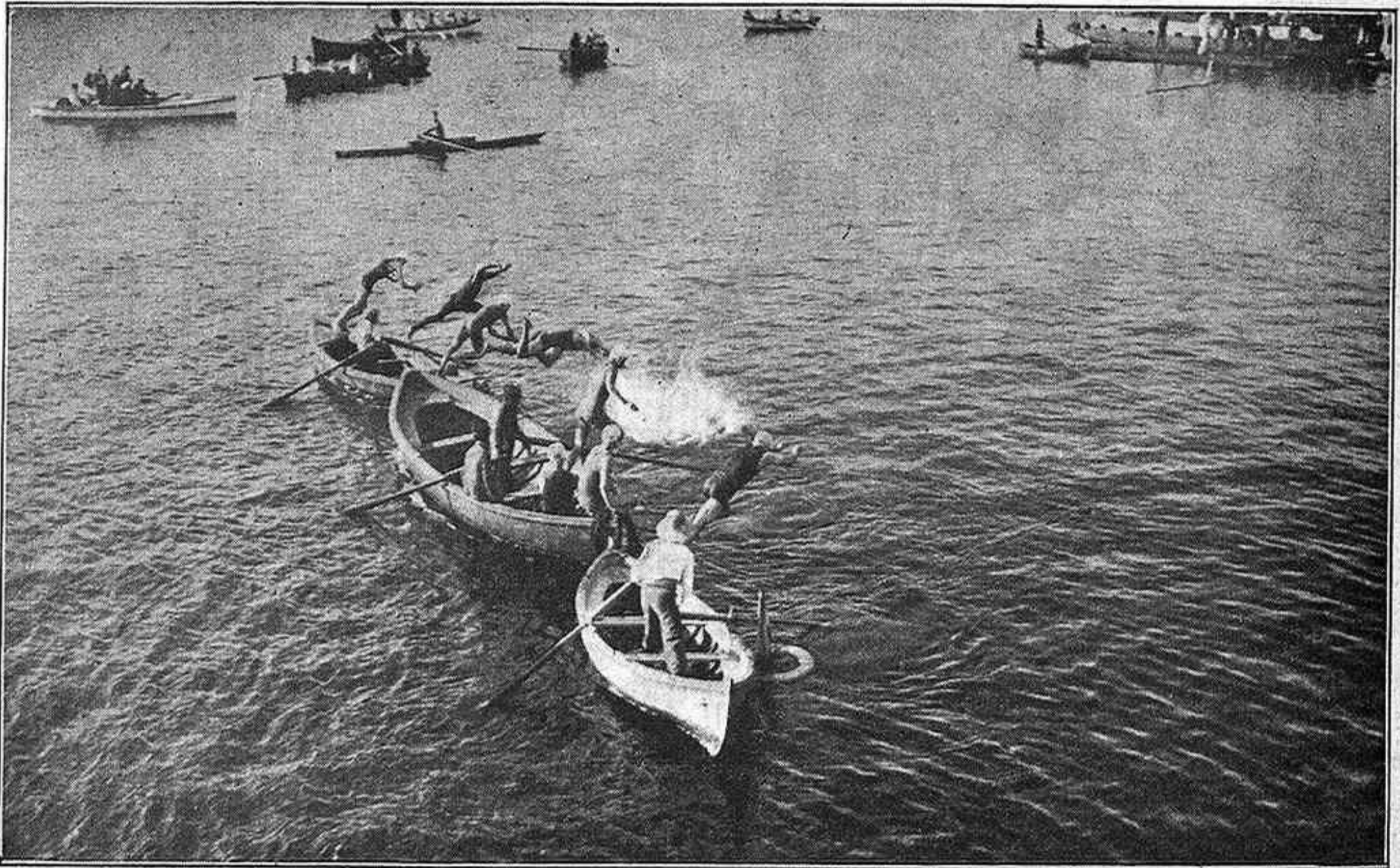
∴ Bases del **Concurs de Sardanas** que al mateix Vilassar tindrà lloch el vinent diumenge á las 3 de la tarde y pera el qual hi ha oferts un premi de 150 pessetas y un altre de 50.

∴ Una invitació del **Ateneo Obrero** de Barcelona pera assistir á las dugas solemnitats que en els seus salóns se celebrarán el diumenge día 2: aixó es, á las 3 de la tarde, **Inauguració** del pròxim curs y **Repartiment** de premis del anterior, y á las 9 de la nit, **Vetllada literaria-musical** en honor dels alumnes premiats.

Moltas mercés á tots.

EN EL NOSTRE PORT

CONCURS DE NADADORS VERIFICAT EL PASSAT DIUMENGE

Llensantse al aygua.

Els héroes de la festa.

QÜENTOS

Un autor d'aquests qu' escriuhen á tant la cana acaba una obra voluminosa y la presenta á un editor.

—Aquí té, li diu, un llibre que promet ser un éxit de llibrería espatarrant. Es una enciclopedia qu' ensenya de tot: de cuinar, de curar, d' educar, de fabricar essencias, de criar tocinos, de tocar las castanyolas, de montar á cavall, etc., etc.

L' editor, ab un tó d' home convensut:

—Llástima que no ensenyi la manera de fer vendre llibres, que li compra va l' original desseguida.

En Miranius s' examina de «Historia d' Espanya».

El president del tribunal li pregunta:

—Vamos á ver, señorito Miranius: ¿Cuántas guerras sostuvimos durante el siglo XVI?

—Seis.

—Muy bien. ¿Podría usted enumerarlas?

—Si señort: Una, dos, tres, cuatro, cinco y seis.

Un carreter clava un cop de vara á un matxo porque no vol tirar. Ho veu un frare que passa y li diu:

—¿Per qué li peguéu, pobra bestia?... S' ha de tenir misericordia y compassió fins pels animals...

El carreter, suant com un idem:

—Veurá, deixiho corre...

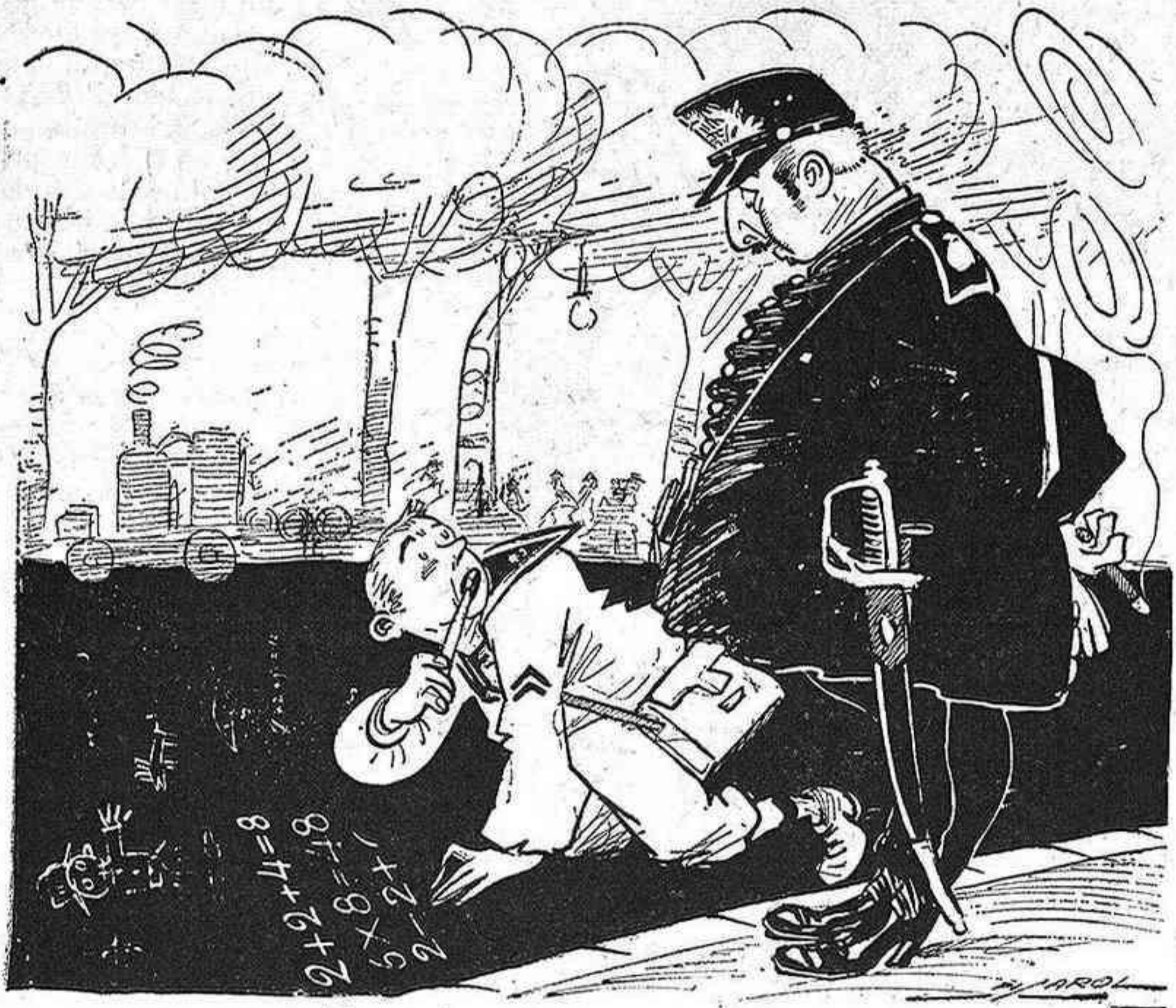
El matxo ha gegut tota la nit, li he donat el pinso, li he donat el beure,... y si no tenía ganas de treballar, porque no 's feya frare.

En Palaudarias té una verdadera manía ab las corrents d' aire, y crida y gesticula cada vegada que algú 's deixa oberta una porta ó una finestra.

Vet' aquí que avuy la seva sogra, víctima de un atach de bogería, s' ha tirat dalt-a-baix del balcó.

—Maliatsiga la dóna! exclama en Palaudarias, que acaba de presenciar el suicidi: ¡Ja ha deixat el balcó obert!

AL PASSEIG DE GRACIA PISSARRA IMPROVISADA

—¿Qué faig, diu?... Ayay, miro á veure si 'm surt el compte...

—Y qué sabes tú, de eso!... L' Achuntament es el que ha de ver si le sale!

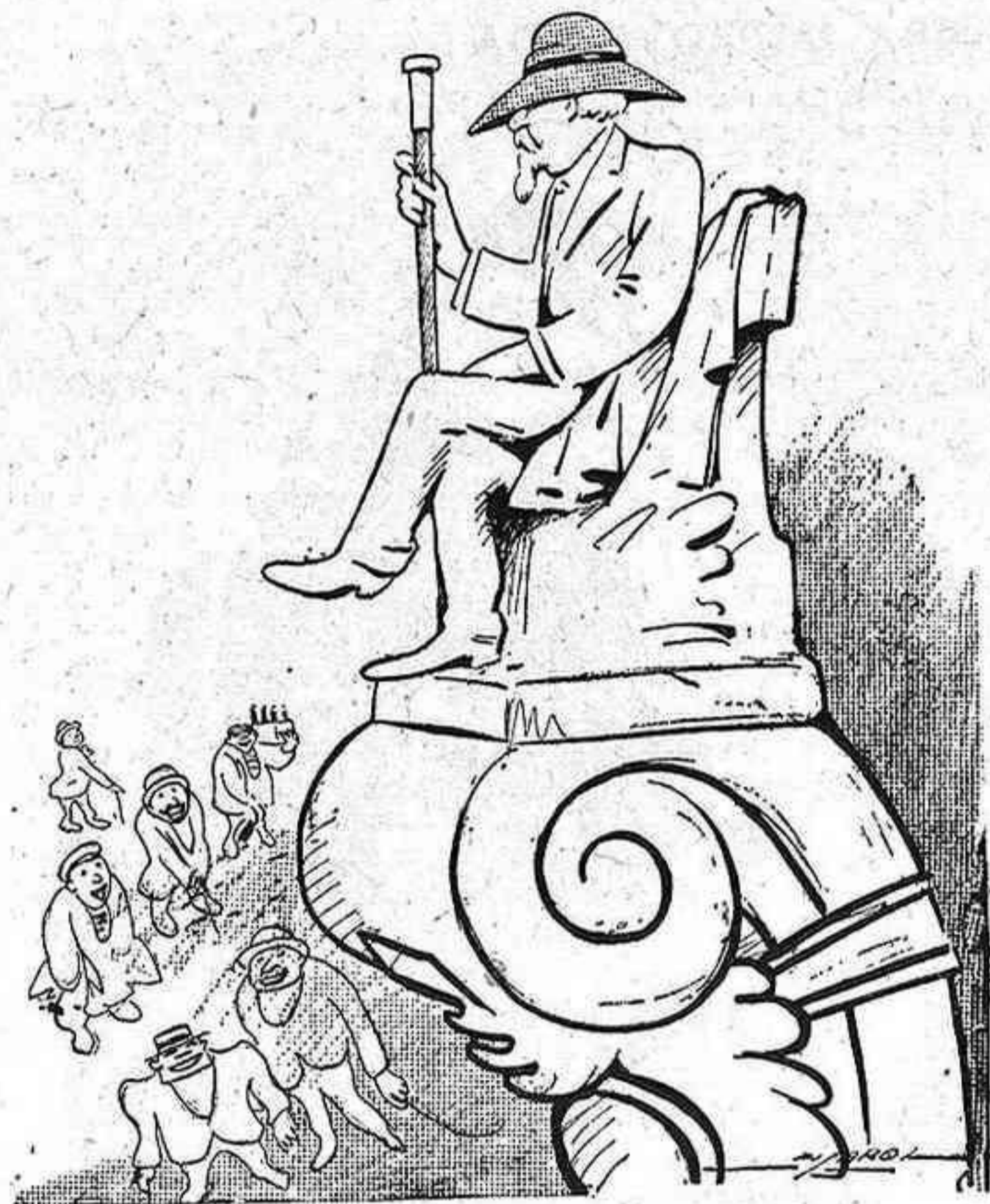
LA SOLUCIÓ QUE 'S BUSCA

—¿Que 'l portan á banyar, senyors?

—No; volém veure si podém ofegar-lo.

LA ESTÀTUA TÉ RAHÓ

— Ara que 'l sol pica tant,
 ïoy, Falqués de mis entranyas,
 que una reformeta aixís
 no hi estaria de massa?

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN EL ÚLTIM NÚMERO

XARADA.—*Es ca-be-lla-da.*

TRENCA-CAPS

XARADA

—¿Qué tal, com va, *Hu-dos-tres-quart*?

—Hola, senyor Santacana...

¿cóm vaig?... vaya una pregunta
de ferme, vosté, també ara...

—Vull dir, ¿cóm va... de salut...

cóm li ha probat el viatge?

—Ah, molt bé, molt; es que 'm creya
que d' altra cosa 'm parlava.

Varem arribar ahir

junt ab las mevas germanas;

quinas son la *Tres-segona*y la mes gran; la *Dos-quarta*.

—¿Y totas dugas solteras?

—Per ara sí.

—¿Y son ben guapas?...

No 's torni vermella, dona,

díguimho cla, siguim franca...

—Donchs, li vaig á dir cla y net:

La mes gran... sense alabarla,

sembla sa veu tant *tres-prima*,la de un *hu-quart-tres* quant canta...—(Bastant lletjas deuhén ser
quant de guapas no me 'n parla).

!Prima! no es aixó el que dich...

es que de casar 'm tinch ganas,

(com tirar'm de cap á mar)

y si 'm fossin presentadas...

¿M' enten?

—Ja, ja, prou l' entench...

Miri, ¿no las demanaba?

Aquí las té.

—Y al instant

surten las dugas germanas
al balcó, menjant *quart-dos*.La una era *quart-doblada*
que tot lo que ella medfa
un poch mes de mitja *hu-quarta*L' altre, si no me equivoco,
ab lo poch que vaig mirar-la,
una *dos-hu d' hu primera*
prop de l' orella portava.Y en ff, vaig tancá 'l balcó
ab forma dissimulada
perque si d' allí no 'm moch
jo crech que allí caich en basca.

J. MORET DE GRACIA

ANAGRAMA

Es la *Tot* tan tafanera
que á un *total* se va enflar
y si 's descuyda una mica
se trenca un bras al baixar.

S. CASELLAS

ROMBO

```

      .
     . .
    . . .
   . . . .
  . . . . .
 . . . . .
. . . . .

```

Substituhir els punts per lletres, de manera que llegidas vertical y horisontalment, diguin: 1.ª ratlla: consonant; 2.ª: part de la persona; 3.ª: Pseudónim d' un escriptor; 4.ª: número, y 5.ª: consonant.

F. ARMENGOL B.

ACENTÍGRAFO

La senyora d' en Molins
que 's un cap sense cervell
tancant distreta 'l cancell
va deixar la clau á dins
y ni ella ni els seus vehins
van tenir *total* d' obrir,
fins que al últim va venir
un intel·ligent *total*,
quí, donantli sols un ral
de l' apuro 'ls feu sortir.

P. CASABLANCAS S.

TARJETA

PAU I. BATLLE

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas el títul de una celebrada comedia dramática catalana.

R. A. (a) PAU DE LAS CALSAS CURTAS

CONVERSA

—Cóm se troba ta mare, Paula?

—Per ff, la pobre s' ha curat y ja comensa á treballar.

—Y quín treball fa tan vella?

—Ja t' ho he dit, ay carat!

A. ROCA COLL

GEROGLIFICH

S I B

II de Febrer

T F

RAM

MIQUEL ROCA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

VINOS

ALCOHOLES, ACEITES, LICORES Y ABONOS

TRATADO COMPLETO

de la elaboración é imitación de toda clase de vinos nacionales y extranjeros. Destilación general. Desinfección del aguardiente de caña y alcoholes. Bonificación. Conservación y mezcla de aceites. Fabricación de licores por destilación y á frío

POR

Rosendo E. Bofill

Un tomo en 8.º mayor, encuadernado en tela. . . . . Ptas. 4

LA REVOLUCIÓN RUSA

POR EL CONDE LEÓN TOLSTOI

Un tomo en 8.º . . . . . Ptas. 1

Obras d'en SANTIAGO RUSIÑOL

ANANT PEL MÓN
EL MISTIC
ORACIONS (Agotada)
FULLS DE LA VIDA (Agotada)
ELS JOCS FLORALS DE CANPROSA
EL BON POLICIA
MONOLEGS
LA BONA GENT (Agotada)
TARTARIN DE TARASCÓ
EL PATI BLAU
EL POBLE GRIS
LA MARE
L'ALEGRIA QUE PASSA
LA «MERIENDA» FRATERNAL (Agotada)
L'HEROE
LLIBERTAT!
LA FIRA DE NEUILLY
ELS SAVIS DE VILATRISTA
L'AUCA DEL SENYOR ESTEVE
L'HEREU ESCAMPA

Preu: UNA pesseta cada tomo

Singlots poétichs d'en FREDERICH SOLER (Pitarra)

LA BUTIFARRA DE LA LLIBERTAT
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA
LO CANTADOR
LO CASTELL DELS TRES DRAGONS
¡COSAS DEL ONCLE!
OUS DEL DIA
LAS PÍLDCRAS DE HOLLOWAY
SI US PLAU PER FORSA
UN MERCAT DE CALAF
UN BARRET DE RIALLAS
LA VENJANSA DE LA TANA
LA VAQUERA DE LA PIGA ROSSA
LAS CARABASSAS DE MONTROIG
EN JOAN DONETA
LO PUNT DE LAS DONAS
L'ÚLTIM TRENICALÓS
L'AFRICANA
GRA Y PALLA
LO BOIG DE LAS CAMPANILLAS
IL PROFETA
FAUST
LICEISTAS Y CRUZADOS
LOS HÉROES Y LAS GRANDESAS
LA MORT DE LA PALOMA

Preu: DOS rals cada obra

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

«ENFANTS TERRIBLES»

Mariano Foix 1909

—Apa, sense embuts: íá qui estimas més? ¿Al avi ó á l' avia?
—Hi ha días de tot. Avuy estimo més á l' avia... porque m' ha portat més cosas que tú.